

(аморальність суспільства визначалася у суперечностях між здібностями і бажаннями людей, у прагненні побудувати власний добробут за рахунок інших, у відсутності рівноваги між реальними силами і волею людини). Просвітник уважав, що в такому суспільстві зберегти у цноті молоду людину дуже важко, так само важко, вберегти її від помилок і негідних вчинків. У світ моральних і життєвих відносин батьки мають уводити юнака поступово, обережно, уникаючи формування єдиної пристрасті – любові тільки до самого себе [3].

Ці поради і настанови Ж.-Ж. Руссо не втратили актуального звучання й сьогодні. Вони можуть стати змістовим базисом організації педагогічної просвіти майбутніх батьків.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про освіту» 2017 [Електронний ресурс] : Режим відкритого доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Концепція «Сім'я і родинне виховання» // Рідна школа. – 1996. – № 6. – С. 11 – 12.
3. Руссо Ж.-Ж. Эмил, или О воспитании / Ж.-Ж. Руссо // Избранные труды : в 3 т. : [Пер. с фр.]. – М. : Гослитиздат, 1961. –Т. 1. – 1961. – 851 с.

УДК 37:796

*Гавришко Сергій Гаврилович, кандидат наук
з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри
суспільних дисциплін та фізичного виховання
Бенедек Андреа, магістр спеціальності «Початкова освіта»,
Мукачівський державний університет*

ОКРЕМІ АСПЕКТИ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «ЗДОРОВ'Я» ТА СТАВЛЕННЯ ДО НЬОГО

Із подальшим становленням громадянського суспільства в Україні, проблема здоров'я людини стає однією із найважливіших життєвих цінностей і займає важливе місце у системі становлення кожної особистості. Стан здоров'я людини значно впливає на всі сфери її життєдіяльності, починаючи з біологічного стану і завершуючи духовним рівнем розвитку. У різні часи розвитку людства суспільство неоднаково оцінювало окреслені проблеми і по-різному їх розв'язувало. Але завжди проблеми життя і діяльності людини були зумовлені рівнем розвитку економіки, залежали від суспільних цінностей та із системою освіти.

Так, рівень суспільного розвитку у стародавній Греції сприяє формуванню ідеалу фізично здорової, всебічно-розвинутої та загартованої людини. Тому в афінській системі виховання виявляється турбота держави про забезпечення необхідних для цього умов. Разом з тим, для феодальних відносин властивим було знецінення життя людини та її здоров'я, а відтак, проблеми життя і діяльності незаможних людей менше турбували феодальне суспільство.

Одним із перших названу тенденцію спробував змінити Ян Амос Коменський вказуючи, що людина серед інших живих істот має поводитися з гідністю і має завжди відповідати за свої внутрішні думки і зовнішні дії [2, с. 186].

В епоху Відродження (М. Монтень, Ф. Рабле, Е. Роттердамський, Т. Мор та ін.) [6] з моменту формування ставлення до людини як до основної цінності суспільства, проблеми безпеки її життя і діяльності пов'язують із фізичним розвитком, вихованням гігієнічних навичок, підготовкою до виживання в екстремальних ситуаціях. Зокрема Джон Локк зазначає, що у фізичному розвитку дитини основною є підготовка до подолання небезпек, які з'являються у житті, у діяльності чи спілкуванні з людьми, а також підготовка до виживання в умовах різних стресових ситуацій[4].

Сьогодні в Україні відбулися значні зміни, спричинені проникненням і розвитком науково-технічного прогресу у всі сфери життєдіяльності, здобутки якого, підвищуючи соціально-економічну безпеку суспільства, одночасно стають джерелом нових ризиків, а

засоби досягнення безпечного рівня існування стали перетворюватися на джерела нових небезпек [6]. За умов нинішнього періоду соціокультурного розвитку українського суспільства, спрямованого на формування сприятливих умов для всебічного розвитку людини, формування її фізичних, психічних, духовних та соціальних якостей, проблема здоров'я людини, як найважливішої цінності суспільного та особистісного життя, привертає особливу увагу. Так Україна, як держава, визнала положення Конвенції ООН про права дитини, що вимагає створення сприятливих умов для комфортного життя і розвитку дітей, оскільки стан фізичного, психічного, соціального і духовного здоров'я молоді є узагальненим, інтегрованим показником суспільного розвитку й дієвим чинником впливу на економічний, культурний і навіть оборонний потенціал країни [3, с. 23-29]. Національною доктриною розвитку освіти у XXI столітті зазначено, що пріоритетним завданням системи освіти є навчання людини відповідальному ставленню до власного здоров'я і здоров'я оточення як до найвищих суспільних та індивідуальних цінностей [5].

Аналізуючи сутність поняття «здоров'я» ми дотримуємось визначення, яке дав англійський учений Г. Сигерист (1941 р.): «Здоровою може вважатися людина, яка відзначається гармонійним фізичним та розумовим розвитком і добре адаптована до навколишнього фізичного й соціального середовища, повністю реалізує свої фізичні й розумові здібності, робить свій внесок у добробут суспільства, відповідний своїм здібностям. Здоров'я тому не означає просто відсутність хвороб: це дещо позитивне, це життєрадісне й охоче виконання обов'язків, що їх життя покладає на людину» [1, с. 32].

Близьке цьому розуміння поняття «здоров'я» пропонує ВООЗ: «Здоров'я – це стан повного фізичного, психічного та соціального благополуччя, а не тільки відсутність хвороби чи фізичних вад» [6]. Зауважимо, що таке тлумачення цінне своєю методологічною спрямованістю. Воно не зовсім співпадає із попереднім, проте достатньо повно відповідає сутності, яка закладена в ньому.

Разом з тим справедливим є твердження І. Муравова, що різноманітність уявлень про здоров'я залишається природним результатом недостатності і неможливості абсолютності наших знань в цілому і зокрема про сутність феномену здоров'я [1, с. 52].

Відтак, у процесі розвитку суспільства цінність здоров'я людини зростає, а проблеми, пов'язані з цим, ускладнюються, що спонукає до підвищення науково-теоретичного та методичного складників у формуванні здорового способу життя особистості.

Список використаних джерел:

1. Булич Е.Г. Валеологія. Теоретичні основи валеології: навч. посіб. / Е.Г. Булич, І.В. Муравов. – К. : ІЗМН, 1997. – 224 с.
2. История педагогики и образования. От рождения воспитания в первобытном обществе до конца XX в. : [уч. пособ. для пед. уч. заведений / Под ред. А.И. Пискунова]. – [2-е изд., испр. и доп.]. – М. : ТЦ Сфера, 2005. – 512 с.
3. Концепція формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя у дітей і молоді: [затв. наказом МОН України від 21.07.2004 № 605] // Директор школи. – 2004. – № 40. – С. 23–29.
4. Локк Дж. Английское свободомыслие: [сб. перевод.] / Дж. Локк, Д. Толанд, А. Коллинз. – М. : Мысль, 1981. – 301 с.
5. Національна доктрина розвитку освіти у XXI столітті. – К.: Шкільний світ, 2001. – 16 с.
6. Скороход Т.В. Формування здорового способу життя молоді: навч.-метод. видання / Т.В. Скороход. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2007. – 216 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>